Ч. 12. Чернівцї, пятниця дня 28. сїчня (10. лютого) 1905 р. Ричник XXI.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакция, адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . 1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

ДО СИТУАЦИЇ.

Віденъ, 6. лютого 1905.

В парляментї дебата над запомоговим законом закінчена. Парлямент позволив Ґавчеви пятнайцять і пів мілїонів на потерпівших від тогідної посухи так як їх признав був і Керберови. Але Ґавчови запевнили попередні опоненти також і рефундацию тих 53 і пів мілїонів, котрих Керберови відмовили були. Ті партиї — головно німецкі людовцї і молодочехи — згодять ся тепер для Ґавча на все. Тепер стоїть на дневнім порядку предложенє про контінґент рекрутів. По переворотнім вислїдї виборів в Угорщинї думали спершу Нїмцї і Чехи відложити сю справу на пізнїйше, аж прояснить ся ситуация в Угорщинї, але відтак намислили ся і не будуть Ґавчови робити жадних трудностий. До сего предмету зголосило ся велике число бесїдників, і тут вже прийде в нас до вияснення ситуациї. Нїмцї і Чехи мусять зазначити своє становище супроти Ґавча. Яке воно буде, се можна вже тепер здогадувати ся. Дуже хариктеристично, що *німецка людова партия записала себе між бесїдниками* за *предложенем.* Ся партия мусить тепер стреміти до осягненя міністерских портфелїв; така сама полїтика тепер і молодочехів. Ґавч може з ними тепер робити, що хоче і одні і другі будуть тепер слухати на знак, як на шнурочку. Вони тепер остентацийно згодять ся на контінґент рекрутів і на буджет як на державні конечности, щоби себе таким чином задокументовати державними партиями. Але по тім розпічне ся зараз їх погоня за своїми партийними конечностями. Лиш ті партийні конечности в одних і других стали сегодня цїлком иньшого рода як доси. В нїмецкій людовій партиї тепер нїхто й не писне про дотеперішне „вірую“: нїмецку державну мову та про нїмецкі округи язикові а в молодочехів про внутрішну ческу урядову мову і про ческий унїверзитет. Тепер в них на плянї поставити спільно своїх людий на міністрів і сотворити нове парляментарне мінїстерство, телер наступив дух коалїциї „умірковавих“ партий. Се була би коалїция з Нїмцїв і Чехів. В склад входили би нїмецкі людовцї, verfassungstreue дїдичі, християньскі социяли (партия Люеґера) тай молодочехи. Для Австриї воно може й добре було би, як би між тими обома народами — Нїмцями і Чехами — наступило якесь порозуміне і в слїд за тим якась стійнїйша ситуация в парляментї. Питанє лиш, чи теперішний парлямент здібний ще до такого нового житя?

Хвилево становище Ґавча тепер здаєть ся вигідне і легке, але дїйсно воно таки невигідне.

Нїмецька, тепер найсильнїйша людова партия, вже давно не одноцїльне сторонництво. Там борять ся між собою дві партиї. Проводирами одної посли інсбруцкі і ґрацкі, котрі тепер Ґавчови видані цїлковито на волю і неволю а друге радикальне крило хилить ся до всенїмцїв. В тій хвили, як перші стали-б мінїстерским сторонництвом, так радикальні перейдуть до прускbого сторонництва всенїмцїв. В нїмецкім населеню наступив подібний дух, як між Уграми, котрі видвигнули цинї на верх Кошута, значить, неґатора австрийского цїсарства. Як там так і тут, наступить при слїдуючих виборах до ради державної цїлковитий перелом в складї ради державної. У Нїмцїв можлива домінуюча партия або всенїмцїв, або християньско-социяльна партия, або поступова партия. Теперішні людовцї щезнуть з пляну а наслїдники їх будуть правдоподібно прусофіли-всенїмцї.

Таке саме жде і молодочехів. Їх спадкоємцями будуть радикали, або національні социяли.

Де справи так стоять, там не на часї розвязувати або рішати такий далекосяглий проблєм з теперішним завмираючим парляментом. Се було би за надто непевне і ризиковне підприємство, на яке ледви чи Ґавч зважить ся. Нова ситуация в Угорщинї, що поставила все дотеперішне горі коренем, вимагає конечно і в нас нового австрийского парляменту, бо наш теперішний парлямент безперечно не є вже виразом волї народів. А тут мусять конечно народи одної і другої половини держави між собою розрахувати ся.

Озірний.

Православне питанє церковне.

(Дальше.)

В попередній статї обговорено круг компетенциї краєвого сойму, що мав би окремим законом полагодити дїла православної церкви на Буковинї. Щоб той закон не виродив ся в який акт самоволї, то в практицї повинен він узглядвювати стан дотеперішного розвитку гр. прав. церкви.

Після дотеперішного стану можна обем гр. прав. церкви означити не на основі тереторияльних границь Буковини лиш на основі приналежности до буков. гр. прав. архідиецезиї. — Орґанами церковними були досї митрополит, гр. прав. консистория і абсолютний законодавець в особі краєвого президента яко найвисший патрон церкви. Переведенє в дїло 15. арт. основних законів вимагає одначе, щоби закони установляв краєвий президент спільно із автономним заступництвом церковним. Треба одним словом сотворити нове тїло репрезентацийне — в видї гр. прав. конґресу церковного. В тім конґресї повинні після давної традициї гр. прав. церкви і після теперішного уладженя гр. прав. церкви румуньскої і сербскої на Угорщинї брати удїл побіч осіб духовних і особи сьвітскі. Щоб церковний конґрес не став орудием в руках митрополита і підчиненого єму духовеньства, повинен він мати $^1/_3$ часть осіб духовних а $^2/_3$ сьвітских.

До тепер належало настановлюванє митрополита і консисторских совітників до цїсарских прероґатив. Се може остати і на будуче, тільки діецезани, зглядно їх законні заступники повинні мати право пропозициї, яке впрочім не буде монарха вязати. Позаяк у нашій митрополії є два народи, проте оба повинні бути рівноуправнені і уладжувати свої дїла автономно. Оттому повинен конґрес розпадати ся при голосованю на дві куриї — руску й волоску. Руских совітників консисторских повинна пропонувати руска курия конґресу а волоских волоска. Кандидатів на митрополичий престол повинні представляти рівнорядно обі куриї, оставляючи рішенє справи цїсареви.

Поза вірилїстами як митрополит в ролї предсїдателя і доданими єму двома членами консисториї яко заступниками може прочих членів конґресу означити тільки вибір. Вибори повинні бути переведені

Франц Михайлів.

Картини.

В обіймах заходячого липневого сонця вилївала земля. Через пустинні, сїрі обологи йшов вечірний смуток і збирав соняшні лучі розкинені по землї.

На филї ріки падала рожева тїнь і приборкувала їх. Із гір нїс леґіт вітру запах ялиць, з віддалї линув голос вечірних звонів. — Весело вертала юрба прогульковцїв, поперед молодїж обох родів, позаду старші.

Старші — себто професор Леськович з жінкою, совітник судовий Грабчиньский, старий кавалер Кудівский і панї адвокатова Чайчиньска, яку звали загально „тїткою Марусею“.

Молодїж — дві дочки Леськовичів, Ольга і Оленка, син совітника, Мілько, дочка Чайчиньскої Стефка, брат її Микола і фільозоф Остап Шащичиньский.

Старі розмавляли, як звичайно о своїх клопотах, хвалили себе одні перед другими, вичисляли кілько коштувало вихованє дїтий, що дїти вміють, а що вміти будуть — звичайно люди, що мають товар на збутю, а прочувають купця.

Молодїж згуртувала ся так, як її припало до вподоби і як було лучше та ґуторила дружно.

Поперед йшов Остап з Ольгою. За ними Мілько, Оленка, Микола і Стефка. Зразу розмова була загальна, але з часом якось притихла і молодїж подїливши ся на пари говорила притишено.

Лише коли між якою парою зайшло якесь непорозуміне то мова голоснїйшала, прилучали ся до неї прочі пари і розмова знова на часок ставала загальна.

Остап і Ольга йшли зразу мовчки. Їх очи перебігали сїрі, пусті обологи, линули далеко, а опісля овидом вертали на землю і — стрічали себе взаїмно.

Мовчанку перервав Остап.

— Панї сьпівають? — запитав.

— Так... троха...

— Може засьпіваємо що?

І почав вичисляти і сьпівати півголосом піснї. Сьпівав глубоким барітоновим голосом. Згодила ся на думку:

а я стою, тай думаю,
що вернеть ся весна —
лиш молодість не вернеть ся
не вернеть ся вона...

Зразу сьпівали самі, а опісля прилучили ся иньші.

Звуки сьпіву розходили ся по синїх горах і відгуком вертали до сьпіваків.

Тимчасом на дворі зачало темнїти.

Ольга похилилась і зірвала дві малі синї цьвітки.

— Одна для вас, друга для мене — промовила до Остапа.

Подякував з сумним усьміхом.

— Хоч в тім оказали ви троха доброї волї для мене.

— То признаєте, що маю троха волї?

— Так... але, бачите, се залежить від того, чи богато перешкод ви вже в житю прожили.

Змішала ся...

— Бо бачите, воля так, як захід сонця. Коли стемніє, дїйсність стає виразнїйше перед нашими очима.

Перестав на хвилину, а опісля говорив дальше якимсь роздражненим голосом.

— Так... дїйсність... А врештї кожда річ має свій кінець — лише ви не беріть собі сього за девізу — на се вас ще шкода...

Ольга посумнїла.

— Кожда річ має кінець, але по кождій річи остає спомин — прошепотїла.

— А як спомин чогось болить?

— То такої річи не варто памятати.

— Так?

— Врештї се залежить... А крім того думку про щось мож змінити... хоч вам, будучому педаґоґови і робітникови на народній ниві сього не можна...

— Но так... певно... але, знаєте я до тепер, Богу дякувать, найзвичайнїйша людина, що приїхала сюди втишити троха свої нерви, як се вдасть ся...

Розмовляли так, аж доки не дійшли до міста. Станули перед домом, де мешкали Леськович і Чайчиньскі.

Оля подала Остапови руку.

— Добраніч і до побаченя.

— Добраніч... Олю — прошепотів...

— — — — — — — — —
— — — — — — — — —

Високоповажаний Пане!

Я властиво повинна була обидити ся Вашим вчерашним пращаннєм (чому? — знаєте), але маючи взгляд на „Ваші хорі нерви“, на які Ви так часто нарікаєте — пращаю Вам в великодушности своїй і в доказ сього запрошую Вас в імени родичів на нинїшний вечір до нас. Година девята точно.

О.

Остап поглянув на годинник. Шеста. Задумав ся.

— Йти, чи нї? — промайнуло в його голові.

— Нї, не піду...

Сїв при столику кінчити давно зачату розвідку, яку місяць тому обіцяв вислати. Писанє якось не йшло. У мозку клубили ся думки, пригадували ся давні лїта, давні жалї, забуті мрії.

Поглянув на годинник. Пів до осьмої...

— Але по що йому властиво сього. Він і так не піде... хоч...

Чому властиво не має піти?

Чому? Нї, піде, піде конечно...

Почав швидко збирати ся.

— — — — — — — — —

В сальонї паньства Леськовичів застав Остап крім всїх знакомих з вчерашньої прогульки ще якогось високого брунета — Рабським його звали. Познакомились.

Розмова була зразу загальна, на „загальні“ теми, але з часом між гістьми витворили ся поодинокі гуртки, що ґуторили про найлюбійші їм справи.

В однім кутї, де сидїв пан Рудівський, Леськовичі і тїтка „Маруся“ говорили про невдячність нашого народа (звичайна тема розговорів по зляшених сальонах) і арґументовано се сотками, тисячами примірів.

з узгляднененм віроісповідного моменту після нової виборчої ординациї соймової, яка вповнї урівноважнює національні постуляти. Привилеї патронів з огляду на задумане знесене права приватного патронату повинні відпасти; духовеньству буде запоручене окреме право вибору. Вибори повинні переводити власти політичні.

В справі консисториї вимагає національна автономія, щоб національні справи рускі полагоджувала консистория руска, а волоскі волоска. Національний характер мають після дотеперішного досьвіду — обсади одномовних приходів, іменованя проповідників і катехитів, управильнене язикових квестий по парохіях, і оцїнки мови книг церковних. Консистория дїлити ся ме після сего на дві національні секциї, що будуть радити під проводом окремих епископів.

Найбільш працї буде вимагати означене компетенциї церковного конґресу. Тут належати ме передовсїм ставлене пропозиций що до обсади митрополичого престолу і консисторских місць, полагоджуване скарг на зарядженя митрополита і консисторских совітників і ставлене внесень що до правного становища гр. прав. вірних. Крім сего повинно належати до церковного конґресу цїле законодавство церковне обусловлене потверджененм кр. президента. Розуміє ся, що тут не можуть іти в рахубу постанови, що мали би бути обовязуючі ще й для инновірців. До законодатної власти треба дочислити після 15. арт. осн. зак. й контролю над майном церковним а вслїд за тим над управою дібр гр. прав. релїґійного фонду. Сю контролю виконувалоб ся після думки д-ра А. Ончула через потверджуване прелїмінарів і рахункових замкнень.

Рада державна.

По відчитаню інтерпеляций, мінїстер внутрішних справ ґр. Біляндт-Райдт відповів на інтерпеляцию пос. Дашиньского в справі заказуваня в Галичинї зборів задля обговореня подий в Росиї. Бесїдник застерігає ся рішучо против загальних закидів що до поступованя правительства. Вправдї заказано в Кракові три збори і по одному у Львові, Дрогобичи, Станиславові і Горлицях, однак у всїх случаях згідно по мисли закона про збори з огляду на загрожене публичне добро. Именно по думцї галицких властий ті збори могли дати причину до забуреня порядку і публичного спокою, тим більше, що петербурскі події викликали і тут живе обурене. Тверджене, що заказі видано на жадане росийских полїцийних та жандармских властий, є безпідставне. Правительство не думає ограничати горожаньских свобід, а особливо свободи зборів. Однак власти не можуть усунути ся від інтервенциї, де їм се наказує закон. — Відтак в звязи з тим відповів мінїстер на інтерпеляцию п. Шумаєра, що у Відни розвязано одні подібні збори, на се обговорюване петербурских подий, але після того, коли учасники стали підносити підбурюючі оклики, годї вже було удержати порядок. Перед приступленем до дневного порядку президент палати ґр. Фетер прикликав до порядку пос. Брайтера за обвиненя, звернені против него і членів палати. З дневного порядку приступлено до дискусиї над наглим внесенем пос. Дашиньского в справі демонстрациї в Кракові. Пос. Дашиньский протестує против ограничуваня свободи зборів. Росийскі події порушили цїлий сьвіт; навіть у Франциї підняли ся протести, а в Італїї, кн. Борґезе і найвизначнїйші парляментаристи устроюють маніфестациї. Чомуж маємо мовчати ми, таж ми до сих справ найблизші. Що се за права і закони в Росиї, як вони дозволюють мордувати тисячі людий. *(Оплески)*. Росийска самодержавна зорґанїзована клїка не признає жадних прав, що доказали події вже не вперве. Досить пригадати Кишенів, де автократичне правительство з'орґанїзувало масові морди. Плеве впав через те, що будучи репрезентантом закона, доптав нрава у безмежній самоволи. Теперішні розрухи в Росиї, се наслїдок двох сил, що відограють ролю великої історичної хвилї. Тими силами се політична експанзия Росиї, що сягає аж поза Тихий Океан і протест 130 мілїонів проти війни. Як-жеж можна йти підбивати сьвіт, маючи у себе дома неволю, масові й хронїчні голоди, темноту і маси люду доведені абсолютизмом до розпуки. *(Оплески)*.

Теперішні розрухи в Росиї — се рух в цїли добутя прав людских, конституцийних і народних. Розуміє ся, що на робітничий рух посипали ся клевети. Але факти, навіть урядові звіти варшавского ґен. ґубернатора доказують, що робітники не мали нїчо спільного із рабівниками. Підчас теперішного руху в Росиї, який є тільки історичною конечністю, переконано ся наново, що по цареви не можна нїчого надїяти ся та що послїдним арґументом сучасної Росиї є баґнет, картач і карабінова сальва. Але вбиті там люди не погинули марно. Там лягла у звалищи царска повага. (Пернесторфер кличе: Проч з царем!)

П р е д с ї д а т е л ь просить бесїдника, щоби міркував ся. Я вже заявив, що весь сьвіт дивить ся із співчутєм на події в Росиї, але тих подий не можна обговорювати в палатї в той спосіб. В дальшій своїй промові атакував пос. Дашиньский польску шляхту за єї непричастність в послїдних подїях у Варшаві. Після сего обговорював закази зборів в поодиноких містах, та порушив справу краківских демонстраций із дня 2. с. м., де не прийшлоби було до розливу крови, якби полїция не попала в нервізність на вид царского портрету, який старала ся демонстрантам вирвати. Бесїдник закінчив просьбою о приняте наглости внесеня.

Мінїстер Біляндт-Райдт зазначив, що коли піднесено великий портрет царя серед товпи на краківскім ринку і намірено его спалити, було обовязком полїциї перешкодити сему. Приступаючих урядників почали бити палицями а кількох повалено на землю, так що полїцийні вояки, бачучи се, поспішили на поміч і без розказу зробили ужиток з білого оружя. Коло 20 цивільних осіб і 16 полїциянтів було легко ранених. Мінїстер заявляє, що в засадї готов зарядити слїдство.

По промові пос. Фресля замкнено дискусию, а як ґенеральні бесїдники промовляли pro посол Штернберґ і contra пос. Пернерсторфер, почім наглість внесеня, як ми вже згадували в попереднім числї, відкинено. За наглостию внесеня голосували социялїсти, Русини і частина із Нїмців. По промові пос. Кучери над контінґентом рекрутів, понедїлкове засїдане замкнено.

На вівторковім засїданю промавляли в справі контінґенту рекрутів крім пос. **Ш у м а є р а** посли **К і т і н ґ е р**, **В о л ь ф**, **Ц і м м е р** і **В а ґ н е р**, ставлячи ріжні домаганя що до поліпшеня долї жовнярів, а також иньших далекосяглїйших реформ теперішного уладженя військової служби. Крім сего протестовано проти надуживаня війска до полїтичних цїлий, а також обговорювано вплив угорских виборів на розпад австро-угорскої армії. На середовім засїданю промавляв пос. **Б я н к і н ї** проти контінґенту а заявляючись при тім за полїтичним і економічним роздїлом Австриї від Угорщини при рівночаснім полагодженю квестиї хорвацкої. По нїм виводив мін. кр. об. **В е л ь з е р с г а й м б**, що власти узгляднюють бажаня населеня передовсїм рільничого, о скілько се лиш можливе. Проєкт скороченя служби презенцийної і часу вправ, військові власти вже зладили. Введене его в жите — се квестия полїтична, але се на всякий случай поведе за собою збільшене контінґенту рекрутів, що буде получене із зростом коштів. Дальше заявляє він, що рекрутів треба конче без огляду на одноцїльність або подвійність армії. Управа внутрішної орґанїзациї армії належить до делеґаций, тож мін. Вельзерсгаймб не може об тім нїчо сказати. Народні почуваня старають ся військові власту шанувати о скілько се лиш можливе. Домагане, щоб жандармерия послугувала ся перед судом мовою службовою, неоправдане; вони мусять уживати мови, ужаваної в судї. В справі жалоб на лихе обходжене із жовнїрами переведено слїдство, яке виказало, що вони не зовсїм вірні, та що винуватих все карано. — Поєдинки будуть тривати у війску доти, доки честь не знайде належної охорони. Вкінци заявляє мінїстер краєвої оборони, що при дотеперішнім виконуваню практик релїґійних все шановано обовязуючі постанови закона.

*

Дня 6. с. м. перед засїданем палати була у президента мінїстрів **д е п у т а ц и я р у с к о г о к л ю б у** зложена із послів Романчука, Барвіньского і Короля, щоби представити єму рускі постуляти на політичнім і економічнім поли. По-

---

В другім кутї забавляв Рабський Мілька, Стефку і Оленку новинками з львівских сальонів, а коло фортепяну говорили Ольга, Микола і Остап про сучасну музику, поезию і штуку взагалї.

По вечері запропонував хтось прохід берегом Прута. Молодїж згодила ся радо, старші з квасними мінами, але згодили ся, бо Леськовичі сподївали ся, що Рабського зловить котрась дочка, а „тїтка Маруся“ знова була певна, що він Стефцї не втече.

Йшли парами.

Рабський бавив Стефку оповіданями і жартами, Оленка нудила ся з Миколою, а Остап йшов з Ольгою мовчки.

Нараз промовив.

— Панно Олю, ви мабуть не будете гнївати ся за одно питане.

— Гнївати ся — нї, але можна не відповісти.

— А як би я вас дуже а дуже просив о відповідь?

— Се в кождім разї залежало би від питаня...

— Але...

— Но, як вже так дуже хочете, то відповім.

— Так будьте ласкаві, скажіть, чого сей пан Рабський від вас хоче?

— Від мене?

— Так... чого він взагалї приїхав?

— Чи-ж я маю се знати?

— Здаєть ся що не я.

— А рівно-ж „здаєть ся“ що і не я... Але се меньше... Скажіть радше, о що вам властиво ходить?

— Менї? О те, чого він приїхав?

— Бо що?

— Бо... бо менї здаєть ся, що се має бути торг о когось...

— Торг?

— Так торг, чи по „цивілїзованому“ сказавши він хоче старати ся о когось.

— Так хай стараєть ся.

— А якби се о вас?

— О мене? — А впрочім, щож вам на тім залежить?

— Менї? Богато, дуже богато..

— Прошу ?!...

— Панно Олю, хиба ви не знаєте, як я вас люблю?

Немов весняна цьвітка, як мороз її притисне, похилила голову на груди.

Остап взяв її за руку.

— Хиба ви не бачили сього в моїх очах, хиба цїле поступоване моє вам сього не казало? Я справдї мовчав, бо знав, що вам не грозить нїяка небезпека, але тепер... Тепер, коли сей пан приїхав, щоби вас менї забрати, тепер я не могу вже мовчати, не могу...

Стиснув легко її руку і поволи підняв її до уст. Не вирвала руки.

— Олю, чи нема для мене в вас нї слова, нї одного слова?

Мовчала.

— Слухайте, Олю! Я вас так кохаю, що жите давби для вас. Ви усьміхаєтесь. Вам певно здаєть ся, що се звичайні, буденні фрази, в устах першого лучшого. Нї, Олю, я знаю, що то значить жите Нераз мав я його вже втеряти, нераз і жалкував його... Я добре тямлю. Се було тодї, як по улицях Львова вештались маси бездомних робітників і кричали „роботи і хлїба“. Тодї і я був з ними. І тодї я був, коли правительство частувало їх місто хлїбом, олувяними кулями, місто роботою — тратованем кіньми. Я йшов тодї в передних рядах. І тодї я побачив вас, що з жахом дивили ся з вікна, як сини сїкли шаблями батьків, братя братів. Але я бачив лише вас на хвилю. В дві-три секундї опісля мене поцїлила шабля якогось жовнїра і я похилив ся на землю але у мозку промайнула гадка „жаль житя“... А се було із за вас. А опісля, коли я лїчив ся в шпитали, нераз снувала ся отся гадка у моїм мозку, а се було із за вас. А ви тепер сьмієте ся, коли я кажу, що жите віддавби за вас.

Поглянула на него своїми великими, чорними очима.

— Олю? промовив по хвилї — так нема для мене від тебе нїчого.

— Нїчого? Не можеж мене любити?

— Люблю...

А потім вирвала свою руку з його руки і завернула до пари, що йшла позаду.

— — — — — — — — —
— — — — — — — — —

Не знали навіть як і коли їх уста злучили ся в горячім поцїлуї, але Оля прецїнь вирвалась назад з його обіймів. Відкинула голову в зад і вдивила ся в Остапа, довгим мелянхолїйним поглядом.

— Ти навіть не питав, чому я просила тебе тут прийти — сказала з докором.

— Чого й питатись, єдина.

Она, немовби не чула відповіди, поглянула на него знова таким самим поглядом.

— Я... я бажала висповідати ся перед тобою...

— Прошу ?! Но, говори, слухаю..

На тії слова Ольга закрила лице руками.

— Чи ти тямиш ще той вечір гарний, якого нїколи не забуду в моїм житю? І ти тямиш, що я тобі тодї сказала?

Зачудований Остап поглянув на ню. Хотів щось відповісти, але Ольга упередила його.

— Я говорила тобі, що тебе люблю і вічно тебе любити буду. Але тепер... Рабський осьвідчав ся вчера батькови о мене і я тобі прийшла се сказати. Тому я тебе кликала... Всї наші пішли на баль а я остала нїби із за болю голови, щоби тобі се сказати... а ти...

Останнї слова Олї розплили ся в глубокім зітханю. Остап хватив єї руки і цїлував горячо. Боров ся зі собою, щоби не взяти її в обійми.

— Єдина моя, кохана! шепотів голосом дрiжучим зі зворушеня.

Вирвала руки.

єли виявили основні всї головнїйші наші бажаня і вручили бар. Ґавчеви окремий меморият. Президент мінїстрів приняв его і заявив, що зміст его піддасть докладному розслїдженю.

*

На засїданю парляменту із 6. лютого внесли між иньшим інтерпеляциї пос. Пігуляк, Василько і тов. в справі черновецкої консисториї. Як звістно черновецкі консисторияни дїткнені до живого статями д-ра Авр. Ончула, із якими познакомлюємо тепер наших читачів, зажадали... на стовпцях „...gemeine Lügen Zeitung" — слїдство! Се зроблено в тій надії, що слїдства не буде і „старі грішники" вийдуть дешевим коштом очищені. З огляду на те домагають ся інтерпелянти строгого слїдства проти членів консисториї на основі статий др. Авр. Ончула і рускої лїтератури про справу церковну і усуненя самоляюбних та ворожих народови консисторских совітників, що єдино може довести до мира в нашій церкві. Вкінци запитують інтерпелянти, як задивляє ся мін. просвіти на план реформи право славної церкви висловлений у згаданих статях др. Ончула. Крім сего відчитано ще на тім засїданю інтерпеляциї пос. Василька, Фльондора, Лупу, Штравхера, Скедля і тов. в справі знижения желїзничої тарифи для буковиньских кональняних продуктів. Перед вчера відповідав управитель мін. справедливости др. Кляйн на інтерпеляцию пос. Василька і тов. в справі придїленя громади Чорториї до вашків ского судового уруга.

Розрухи в Росиї.

Політичне вбійство у Фінляндиї.

У Гельзінґфорсї вбито прокуратора Йоганзона. Про подробиці сего атентату доносять із Гельзінґфорсу. В понедїлок прийшов до помешканя Йоганзона молодий чоловік у військовім уніформі, подав білет із написею: „Поручник Александер Ґадд" і просив приняти його. Увійшовши до канцеляриї вистрілив Ґадд кілька разів до прокуратора і влучив его трома кулями в груди в околици жолудка і плечі. Під гук вистрілів впав до покою поліцийний аґент і син прокуратора, даючи кілька вистрілів у Ґадда. Хоч єму прострілено кістку правої ноги, всеж таки старав ся він утечи, але упав на землю вже в передпокою. Ґадда арештовано і відставлено до шпиталю, де крім рани в нозї сконстатовано рану ще й на правій руцї. — Йоганзон сконав незабаром після віднесених ран. Його син, що вбіг був враз із поліцийним аґентом, та змагав ся із вбійником також віднїс малу рану на нозї.

Після останних вістий убійник прокуратора Йонзона був студентом Александрівского унїверзитету і називає ся Кароль Ленард-Гогенталь. В послїдних часах перебував він в Штокгольмі а до Фінляндиї приїхав аж 30. січня. Він уперто мовчить і не хоче нічого зізнати.

Новий адрес до царя.

Петербурска шляхта вислала адресу до царя, в котрій сказано: Настали тяжкі часи. Серця наші переповнені сумом з причини внїшних і внутрішних непокоїв. Непріятель атакує нас; хоче змусити Росию до соромного мира, хоче її знищити, відорвати від неї землї і перевернути усьвячену віками систему правлїня. Така ситуация вимагає напруженя всїх сил краю, духовних і фізичних; треба знайти дорогу виходу... Не перший раз видимо тяжкі хмари над Росиєю; видїла она вже непріятеля в Кремлї і внутрішні заворушеня, але росла в силу. З получення автократичної монархії з підданим народом росийским набирала Росия завсїгди сил, котрих не могли ослабити анї вороги ізовні, анї заворушеня у внутрі. Петербурска шляхта переконана, що то сполученє есть незахитне і мусить побідити. Наміри Вашого Величества суть ясні. Цїлий нарід вижидає споввеня царскої волї, але урядники і мужі державні, хоч би й як ревні, не можуть порішити всїх справ народного житя... Просимо тепер Ваш. Вел., *прикажіть, щоби вибрані заступники народу підняли свобідно свій голос аж до висоти трону і після указу монарха брали участь в законодавстві і нарадах над зарядженями правительства.* Петербурска шляхта вірить, що скоро цар буде мати довіре і оголосить, що трон і нарід суть тісно сполучені, та устануть внутрішні заворушеня і цїла Росия піднесе ся на славу краю і на пострах ворога.

Доля неблагонадьожних.

Професора Кареєва і писателїв Гессена і Пісарева вже випущено з вязниці. — В. предводителя чернигівского дворяньства Муханова і редактора „Права", гласного петербурскої думи Набакова вичеркнено із спису камерюнкрів.

Знов ікони!

Управителем росийского мінїстерства справедливости стає на місце усуненого Муравєва ярий реакціонер Манухін. Обнимаючи свій уряд, заявив, що его програма містить ся в царскім указі із 12. (24.) грудня 1904. Товаришем мінїстра фінансів іменовано мін. внутр. справ Кутлера. Мінїстром справ внутрішних іменовано на місце Св. Мірского помічника московского губернатора Булиґіна. Він, приймаючи депутацию московскої шляхти, заявив, що буде боронити законів та, що він вповнї сьвідомий свого важкого обовязку. Однак потіху бере із сьвятих ікон (!) бо з них читає, що Москва є за ним. І знов ідуть в рух „ікони". Іконами хотів побити Куропаткін Японців, іконами хотів добути Ґапон волю а тут ікони входять і в проґраму мін. внутр. справ. Чи все те має мати однаковий успіх?

НОВИНКИ.

Чернївцї, 9. лютого 1905.

Пос. Єротей Пігуляк переслав на руки бурмистра Дмитра Бажана 100 кор. на „Руску Бурсу" в Кіцмани, з нагоди его іменованя, кіцманьскою радою громадскою, почестним горожанином міста Кіцмань. На сїм місци складаємо вп. пос. за сей щедрий дар найсердечнїйшу подяку. — За видїл „Рускої Бурси" в Кіцмани: *Ілия Семака*, голова, *Денис Євстафієвич*, касвер.

Відзначене. Цїсар надав правительственному совітникови і управителеви староства у Вижници, Антонови р. Таборі ордер желїзної корони III. кл. із нагоди перенесення его на власну просьбу в стан супочинку.

Конференция краєвих видїлів в справі санациї краєвих фінансів, про яку ми вже свого часу згадували, розпічне ся дня 16. с. м. у віденьскім краєвім видїлї. Про санацию краєвих фінансів реферувати буде член моравского видїлу краєвого др. Ґуґо Фухс. Один із членів стирійского видїлу краєвого запроектує утворене сталого заступництва для береженя інтересів краів. Наради тревати муть кілька днїв.

Товариські сходини на попращане пп. Шпойнаровских зґуртували в суботу чимало черновецкої інтелїґенциї в готелю Центральнім. В честь вілїзджаючих промовляли Вп. о. крил. К. Костецкий, проф. А. Клим, др. О. Маковей, проф. Ю. Кобилянський, др. Стеф. Смаль-Стоцкий. інсп. О. Попович, акад. Лев Токарик і акад. Панько Клим. Се сьвідчило найлїпше про нитки симпатиї, які лучили черновецку громаду із пп. Шпойнаровских, ака не прорветь ся певно й тепер. По відповіди дир. Шпойнаровского відсьпівано „Ще не вмерла" і „Не пора". Загалом зміст усїх промов сходив на піднесене заслуг дир. Шпойнаровского для нашого загалу. Тепер коли дир. Шпойнаровский має під своєю управою першу самостійну майже чисто руску ґімназию, будуть громадяньскі заслуги єго ще й більшати, на що вказує хочби вже дотеперішний хід науки в кіцманьскій ґімназиї.

В недїлю, дня 12. лютого 1905 н. ст. відбудуть ся в шкільнім будинку в Старій-Жучці загальні збори читальнї „Рускої Бесїди" о 3-ій год. попол. з отсим дневним порядком: 1. Справоздане старшини за рік 1904. 2. Справоздане касвера за рік 1904. 3. Вибір старшини. 4. Вільні внесеня. — За видїл читальнї „Рускої Бесїди" в Старій-Жучці: *Володислав Романовский.*

З Путилова. Сим запрашаємо членів філїї товариства „Руска Школа" в Путилові на головні загальні збори, що відбудуть ся дня 19. лютого с. р. точно о 1. годинї по полудни в будинку шкільнім в Сторонци, з отсим дневним порядком: 1. Справоздане видїлу про дїяльність філїї, 2. Обговорене справи: устроєне вечерниць. 3. Відчит п. Юрія Гордийчука на тему „Значіне читальнї на селї". 4. Вибір нового видїлу, 5. Вільні внесеня. — За видїл: *Ю. Гордийчук* голова, *Н. Ґлїбка* писар.

В Шипинцях відбуде ся в недїлю 12. лютого аматорске представлене тамошних Січовиків під управою учит. О. Безпалка. Аматори виставлять штучку в трох дїях Синюка „Мужики" і трильоґ Петрушевича „Давні панипі". Межи поодинокими дїями будуть шипинецкі Січовики декламувати стихи Шевченка, Франка і Лецкого. Вступ для селян 20 сот., для інтелїґенциї 40 сот. Отсим просимо доокресну інтелїґенцию і селян о як найчисленнїйшу участь. Головно просимо кошових із Лужан, Дубівця, Мамаївців, Витилївки, Лашківки і Кіцмани, щоби прибули з своїми кошами. Вступ для посторонних Січий лише 10 сот. Часть доходу призначена для кіцманецкої бурси. — *Січовики аматори з Шипинець.*

Звичайні загальні збори „Каси пожичкової і щадничої для громади Неґостина" відбудуть ся в недїлю дня 19. лютого 1905. о годині 2. по полудни в шкільнім будинку. Порядок дневний: 1. Справоздане касове за рік 1904. 2. Вильосоване 3 членів старшини і вибір нових членів на їх місце. 3. Вільні внесеня. — Від старшини „Каси пожичкової і щадничої в Неґостинї. *Дмитро Танасійчук* начальник, *Е. Стрийка* касвер.

Розправи перед черновецким трибуналом присяжних судиїв, яких вже й вильосовано, розпічнуть ся д. 27. с. м. о 9. год. пер. пол. Заступником предсїдателя лави присяжної іменовано президент висшого суду краєвого у Львові суд. сов. Володислава Домараского.

Військова бранка буде відбувати ся на Буковинї в такім порядку: В Вижници від 1. до 7. марта с. р.; в Сторонци-Путилові д. 9. і 10. марта; в Вашківцях н. Ч. від 13. до 18. марта; в Кіцмани від 20. до 31. марта і д. 1. і 3. цьвітня; в Радівцях від 1. до 8. марта; в Стражі д. 10. і 11. марта; в Солці від 13. до 15. марта; в Ґураґуморі від 17. до 21. марта; в Дорнаватрі д. 23. і 24. марта; в Кімполюнґу від 27. до 30. цьвітня; в Сучаві від 1. до 11. цьвітня; в Сереті від 1. до 9. марта; в Сторожинци від 11. до 18. марта; в Чернївцях (повіт) від 20. до 31. марта і в днях 1., 3. і 4. цьвітня; в черновецким округзї мійским від 5. до 13. цьвітня. Число пописових виносить в цїлім краю 17.526.

Страйковий рух обхоплює що раз нові копальні вугля. Щоб попертя страйк німецких робітників у Вестфалїї, який вже триває довший час, покидають роботу робітники й по иньших вуглевих копальнях. В Шарлероа ухвалено загальний страйк ямарів бельґійских. Через те спинить ся довіз вугля до Німеччини із Бельґії. В Мангаймі застрайкувало 800 робітників, а в ческім реґіонї Брікс розпочато страйкову аґітацию ради поперти вестфальских робітників.

Дворічна служба військова. Французкий сенат приняв 220 голосами 29. артикул військового закона, що вводить двоїтну військову службу.

Самоубійство. Серетский купець Лейба Мільштайн повісив ся дня 3. лютого с. р. на гаку в дровітни. Причина самоубійства невідома, тим більше що денат, будучи нежонатим, полишив 16 тис. корон майна.

Німецкий маляр Менцель помер нинї рано в Берлїнї.

Подяка. Пан Ілярій Стратичук, ц. к. інспектор, зложив з нагоди смерти своєї щирої подруги бл. п. Адольфіни Стратичукової, на мої руки квоту 50 кор., щоби єї розділити поміж найбіднїйші вдови і сироти міста Кіцмань. В імени надїлених складаю на сїм місци вп. Добродїєви найсердечнїйшу подяку. — *Дмитро Бажан*, бурмистр.

НАУКА, ШТУКА І ЛЇТЕРАТУРА.

Репертуар німецкого театру в Чернївцях. В пятницю „Zapfenstreich" Баерлїна (в друге), в суботу „На днї" Ґорького (в трете), в недїлю по пол. (по знижених цїнах) „Im bunten Rock", у вечір (по цїнах звичайних) Ґартлєбенова, комедия „Erziehung zur Ehe".

— Нїколи — прошепотїла, відсуваючись у противний бік бесїдки.

— — — — — — — — —

Не бачили, як на небі збирали ся чорні, оловяні і сїрі хмари, не чули вітру, що вив скажено, не запримітили, що дощ зачав падати чим раз густїйше. Доперва, коли дощ перемочив їх обоє, запримітили се. Оля встала.

— Треба йти.

— Позволиш, щоб я тебе відпроваджував до твого покою.

— Нї!... нї!...

— Алеж Олю, яка ти дивна!

— Нї... не можу... Знаєш, що мігби побачити хто з сусїдів, або слуга а опісля сплетнї...

— Алеж нї, Олю, нї! Піду зовсїм тихенько, так, що, нїхто і не побачить, проведу тебе до твоїх дверий і піду собі геть...

— Нї...

— Олю!

— Но, добре...

Йшли. З бесїдки до дому було може трицять кроків, але дощ перемочив їх таки добре. Тихенько, скрадаючись перейшли сїни і станули на порозї Олиної кімнати.

— Тут вже підеш...

— Нї, Олю, ще лиш пять хвиль...

Станула в дверах і вдивила ся дивним поглядом в його очи.

— Йди!...

— Нї, Олю, Олюсю, нї...

Силоміць обняв її: тай ввійшов з нею до кімнати.

— — — — — — — — —

Ранок ще був, як до Остапових дверий хтось застукав.

— Прошу!

В кімнату увійшов якийсь хлопчина з листом в руцї.

— Чи ту пан Щацинський?

— Тут.

— Прошу.

Остап взяв лист і нервово роздер коперту. З листу випав малий кусень паперу. Піднїв його і титав: „Кваліфікацию Вашого вчерашнього поступку полишаю Вам. Прошу лише не трудити ся більше до нас, бо тут для вас двері замкнені".

Ольга.

Випрямив ся і поглянув здивованими, блудними очима довкола себе.

— Якто?... Боже!... Боже!... Він мабви її втерити на все?... Її? Олю?... Нї, се не може бути, нїяким чином, не може бути. Не чув, як хтось застукав до дверий і не бачив, як до його покою ввійшла ґаздиня.

— Паничу, а що сьогодня на обід?

— Що?

— Що сьогодня на обід?

— Нїчо... Ага, добре, щосте прийшли, бо хочу обчистити ся, сьогодня їду.

Ґаздиня поглянула здивовано на Остапа і вийшла мурконтячи, під носом: Вдурів хлопець.

(Далї буде).

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.

За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.